

Thioguanine (Lanvis®) bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Uw behandelend arts en/of verpleegkundige heeft met u gesproken over het gebruik van Thioguanine (Lanvis®). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Deze folder is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar de huidige medicijnen kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Uw behandelend arts schrijft meestal Thioguanine voor wanneer andere medicijnen niet of onvoldoende hebben geholpen of wanneer het niet lukt om langdurig prednisongebruik af te bouwen. Thioguanine behoort tot de groep van immunosuppressiva. Dit zijn geneesmiddelen die de natuurlijke lichaamsafweer onderdrukken. Bij inflammatoire darmziekten worden Azathioprine en 6-Mercaptopurine als eerste afweeeronderdrukkende medicijn ingezet, maar circa 20% van de patiënten kan deze middelen niet goed verdragen. Als vervanger kan Thioguanine worden voorgeschreven. Thioguanine werkt via hetzelfde mechanisme als Azathioprine. In hoge dosering is dit een cytostaticum omdat het de groei van cellen remt en snelgroeiende, woekerende cellen doodt.

Omdat is gebleken dat Thioguanine in lage doseringen ook de werking vermindert van witte bloedcellen die belangrijk zijn bij de afweer heeft het middel ook een gunstig effect op de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. De dosering van Thioguanine is bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa echter vele malen lager dan bij de behandeling van kwaadaardige aandoeningen. Hierdoor zullen de bijverschijnselen ook minder vaak voorkomen en milder van aard zijn. Dit is belangrijk om te weten, daar het mogelijk is dat de bijsluiter die u van uw apotheek krijgt, gericht is op mensen met kwaadaardige aandoeningen.

Thioguanine moet veelal 2 tot 4 maanden gebruikt worden voordat het effect merkbaar is. Daarom gaat u wellicht - in overleg met uw arts - in eerste instantie door met de medicatie die u al gebruikt. Wanneer blijkt dat u goed op het middel reageert en er geen bijwerkingen optreden, kan Thioguanine langdurig gebruikt worden.

Voorzorgsmaatregelen

Aangezien Thioguanine schadelijk kan zijn voor de leverfunctie en voor de aanmaak van de bloedlichaampjes, wordt voor aanvang van de therapie bloed bij u afgenomen om uw leverfunctie en de aanmaak van bloedlichaampjes te controleren. Tijdens de therapie wordt uw bloed regelmatig gecontroleerd.

Gebruik

Neem de Thioguanine uit de verpakking. Breek de tabletten niet door, maar halveer ze (eventueel met een door de arts voorgeschreven tablettensplitser). Neem een (eventuele halve) tablet zonder kauwen in met een half glas water.

Wanneer?

Neem dit medicijn bij voorkeur in op een lege maag, dus tot een half uur voor of vanaf een uur na een maaltijd. Gelijktijdige inname met voedsel kan dit medicijn namelijk minder werkzaam maken.

Wat u moet doen wanneer u bent vergeten Thioguanine te gebruiken?

Neem geen dubbele dosis om een vergeten tablet in te halen en laat de gemiste dosering dus achterwege.

Bijwerkingen

In hoge dosering heeft dit medicijn een krachtig werking op de celdeling, niet alleen van kankercellen of cellen van het afweersysteem, maar ook van gezonde lichaamscellen. Hierdoor kunnen bijwerkingen ontstaan, bijvoorbeeld op plaatsen waar de cellen zich van nature snel delen. Dit zijn de slijmvliezen van mond, maag en darmen, de huid, de haren en het bloed. Door de lijst van bijwerkingen kan het lijken dat het middel erger is dan de kwaal. Door het gebruik van een lage dosering komen bijwerkingen echter minder vaak voor en lang niet bij iedereen in dezelfde mate.

Bijwerkingen kunnen zijn:

Een verhoogde kans op infecties en bloedingen, zoals bloedneuzen. Deze bijwerkingen ontstaan doordat het lichaam minder witte bloedcellen en minder bloedplaatjes aanmaakt. Neem bij de volgende verschijnselen contact op met uw arts: onverklaarbare koorts of keelpijn, blaasjes in de mond en keel, bloedneuzen, onderhuidse bloedinkjes en onverklaarbare blauwe plekken. Soms is het nodig de dosering te verlagen of de volgende toediening uit te stellen. De arts zal uw bloed daarom tijdens de behandeling regelmatig laten controleren. Door het tekort aan witte bloedcellen bent u ook bevattelijker voor infecties door virussen, bacteriën of schimmels. Neem altijd contact op met uw arts bij infecties als verkoudheid, keelontsteking, griep, steenpuisten en andere huidinfecties.

Infecties, bloedingen, leverbeschadiging, verlies aan eetlust, misselijkheid, diarree, buikpijn, ontsteking van de slijmvliezen van mond, keel en slokdarm.

Leveraandoeningen. Waarschuw uw arts bij een gele verkleuring van huid en oogwit en pijn boven in de buik. Om beschadiging te voorkomen zal uw arts uw leverwerking geregeld controleren. Als u met dit medicijn stopt, kan de lever weer herstellen.

Maagdarmklachten, zoals verlies aan eetlust, misselijkheid, braken, diarree, buikpijn, maagpijn en zuurbranden. Deze bijwerkingen ontstaan door ontsteking van de slijmvliezen van slokdarm, maag en darmen. Soms helpt het om vaker te eten, maar dan kleine beetjes. Als u moet braken, dient u de arts waarschuwen. Neem bij ernstige buikpijn contact op met de arts of verpleegkundige.

Pijnlijke mond, tong of keel. Deze bijwerkingen ontstaan door ontsteking van de slijmvliezen van mond en keel. Eten en drinken kunnen hierdoor pijnlijk zijn. In veel gevallen helpt het om op ijsblokjes te zuigen, tijdens en na het innemen van de tabletten. Verzorg uw gebit extra goed door een aantal maal per dag te poetsen met een zachte tandenborstel. Ook kunt u spoelen met lauw water of een desinfecterende mondspoeling.

Zeer zelden:

Verminderd gevoel in handen en voeten.

Onzeker of onvast gevoel tijdens lopen.

Neem contact op met uw arts of verpleegkundige wanneer u last heeft van een van de bovengenoemde bijwerkingen. Soms is het nodig om de dosering aan te passen om de bijwerkingen te verminderen. Soms schrijft de arts een ander medicijn voor tegen de bijwerkingen.

Bespreek ook met uw arts of verpleegkundige als u zich zorgen maakt over bijwerkingen. Ervaart u andere bijwerkingen dan de bovengenoemde, meld dit dan aan uw apotheek, arts of verpleegkundige.

Interacties met andere geneesmiddelen

- **Carbamazepine**, een medicijn gebruikt bij epilepsie, zenuwpijn en manische depressiviteit. Thioguanine verlaagt de hoeveelheid carbamazepine in het bloed, waardoor het minder goed werkt. Uw arts zal uw bloed extra controleren en de dosering carbamazepine eventueel aanpassen.
- **Mesalazine (Pentasa, Mezavant, Salofalk, Asacol), Olsalazine (Dipentum) en Sulfasalazine**, medicijnen gebruikt bij chronische darmontstekingen. Thioguanine kan samen met deze geneesmiddelen de aanmaak van rode en witte bloedcellen en bloedplaatjes verstoren. Uw arts zal daarom regelmatig bloed bij u laten prikken om dat te controleren.
- **Benazepril, Captopril, Cilazepril, Enalapril, Fosinopril, Lisinopril, Perindopril, Quinapril, Ramipril, Trandorapril, Zofenopril**, (ACE-remmers), medicijnen gebruikt bij hoge bloeddruk en hartfalen **Trimethoprim/Sulfamethazol (Bactrimel), Cimetidine (Tagamet) of Indometacine (Indocid)**: Thioguanine kan samen met deze geneesmiddelen de aanmaak van witte bloedcellen verstoren. Uw arts zal daarom regelmatig bloed bij u laten prikken om dat te controleren.

Zwangerschap

Overleg bij zwangerschapswens met uw behandelend arts over uw medicatie. Er is onvoldoende informatie over de effecten van Thioguanine in de zwangerschap. In hoge doseringen is er een kans dat het een aangeboren afwijking bij het kind veroorzaakt. Zwangerschap tijdens het gebruik en de eerste 6 maanden na het staken wordt sterk afgeraden. Gebruik daarom een goede anticonceptie tijdens de behandeling.

Ook mannen die dit medicijn gebruiken, mogen hun partner niet zwanger maken. Gebruik een anticonceptiemiddel om een zwangerschap van de partner te voorkomen tot 6 maanden na de behandeling met Thioguanine.

Borstvoeding

Geef geen borstvoeding als u dit medicijn gebruikt. Het kan in de moedermelk terecht komen en schadelijk zijn voor uw kind.

Vaccinaties

Meld altijd aan de arts dat u Thioguanine gebruikt. Thioguanine kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten.

Patiënteninformatie

Vaccinatie met een verzwakt levend vaccin, zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts of BCG moeten vermeden worden tijdens het gebruik van azathioprine. Overleg met uw apotheker of arts indien u moet worden gevaccineerd.

Te nemen maatregelen

Thioguanine is geregistreerd voor de behandeling van leukemie. Vandaar dat u in de bijsluiter strenge hygiënische adviezen aantreft. In de (veel lagere) dosering waarin Thioguanine wordt gebruikt in de behandeling van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa volstaat u met normale hygiëne.

Ziet u bij het openmaken van de verpakking kapotte tabletten? Sluit de verpakking dan weer goed en breng deze terug naar de apotheek. Voorkom dat poeder van de tabletten zich door het huis verspreidt, anders kunnen uw huisgenoten er mee in aanraking komen.

Krijgt u wat poeder uit gebroken tabletten op uw huid of in uw ogen? Was uw huid dan goed af. Spoel uw ogen met veel water.

Komen anderen toch met dit middel in contact. Raad hen dan aan zich meteen af te spoelen. Zo beperken ze de risico's tot het minimum.

Zonlicht en uv-straling

Patiënten die Thioguanine gebruiken, kunnen een verhoogd risico lopen op huidproblemen, waaronder ook huidkanker. Vermijd daarom als u Thioguanine gebruikt een te grote blootstelling aan zonlicht en uv-straling. Gebruik zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor. Wij raden het gebruik van een zonnebank af.

Tot slot

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, neem dan contact op met uw verpleegkundige.

Deze tekst is tot stand gekomen door samenwerkende IBD verpleegkundigen en MDL artsen binnen respectievelijk het NNIC en de ICC. De tekst is ontwikkeld conform NNIC richtlijnen om uniformiteit binnen de voorlichting ten aanzien van IBD patiënten in Nederlandse zorginstellingen na te streven. Op basis van goed hulpverlenerschap kan onder bepaalde omstandigheden van de inhoud worden afgeweken. De inhoud van de teksten kan wijzigen in de loop van de tijd. De NNIC en de ICC wijzen er op dat aan de inhoud van deze uitgave geen rechten of plichten kunnen worden ontleend. Uitgave september 2012.

Odin 032439 / uitgave: augustus 2014

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl

Maastricht UMC+